

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

Biudžetinė įstaiga, A. Goštauto g. 12, 01108 Vilnius, tel. (8 5) 210 77 82, faks. (8 5) 213 25 53, el. p. skvc@skvc.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 111959192

Lietuvos aukštųjų mokyklų profesinių
sąjungų susivienijimui

2018-03-26 Nr. S-463
Į 2018-03-07 Nr. 16-32

Kopija:

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkui Viktorui
Pranckiečiui
Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo komiteto
Pirmininkui Akademikui Eugenijui Jovaišai
Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkui
Sauliui Skverneliui
Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministrei
Jurgitai Petrauskienei
Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministrui
Linui Linkevičiui
Lietuvos Respublikos Krašto apsaugos ministrui
Raimundui Karobliui

DĖL LIETUVOS AUKŠTŲJŲ MOKYKLŲ PROFESINIŲ SĄJUNGŲ SUSIVIENIJIMO KREIPIMOSI

Dėkojame už galimybę atsakyti į klausimus, iškeltus Lietuvos aukštųjų mokyklų profesinių sąjungų susivienijimo 2018 m. kovo 7 d. rašte Nr. 16-32 „Ar tikrai profesionaliai dirbama LR Vyriausybėje. Gal laikas kai kuriems atsistatydinti?“, registruotame Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijoje 2018 m. kovo 12 d. Nr. G-2702, kuris buvo gautas Studijų kokybės vertinimo centre (toliau – Centras, SKVC) per E. Pristatymo sistemą 2018 m. kovo 16 d. (registracijos numeris Centre KV9-5).

Atsakymai dėl studijų kryptių laikinojo akreditavimo sprendimų, priimtų Centro remiantis Studijų kryptių vertinimo ir laikinojo akreditavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. vasario 26 d. įsakymu Nr. 191, pateikiami žemiau.

- ***Dėl Centro priimtų sprendimų teisinių pagrindų***

SKVC yra viešojo administravimo institucija, įkurta Švietimo ir mokslo ministerijos ir jai pavaldi, tačiau veikianti kaip savarankiška organizacija. Centras savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, tarptautinėmis sutartimis, Europos Sąjungos teisės aktais bei kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais, susijusiais su Centro veikla, ir savo nuostatais. Visi Centro priimti sprendimai, tarp jų ir dėl studijų kryptių akreditavimo, turi aiškiai apibrėžtus teisinius pagrindus.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo (toliau – MSI), 48 straipsnio 4 dalies nuostatomis, gali būti vykdomos tik akredituotų studijų kryptų studijos, o to paties straipsnio 5 dalyje numatyta, kad studijų išorinio vertinimo ir akreditavimo tvarkos aprašą, vertinamąsias sritis ir rodiklius tvirtina švietimo ir mokslo ministras. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 pakeitimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 2 straipsnio 26 dalies nuostatomis, studijų kryptys įvertintos ir laikinai akredituotos turėjo būti iki 2018 m. kovo 1 d. pagal Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro patvirtintus reikalavimus ir tvarką. Šią tvarką – Studijų kryptų vertinimo ir laikinojo akreditavimo tvarkos aprašą (toliau – Aprašas) – Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministrė patvirtino 2018 m. vasario 26 d. įsakymu Nr. V-191. Centras visus sprendimus dėl studijų kryptų laikinojo akreditavimo per Įstatyme nustatytą terminą – iki 2018 m. kovo 1 d. – priėmė vadovaudamasis Aprašo nuostatomis.

- ***Dėl akreditavimo rezultatų paskelbimo laiko***

Kaip nurodyta pastraipoje aukščiau, akreditacijos rezultatai buvo paskelbti aukštesnių teisės aktų nustatytais terminais. Centro nuomone, sprendimų priėmimo ir rezultatų viešinimo laikas visiškai atitinka moksleivių ir jų tėvelių interesus rinktis kokybiškas studijų programas.

Atkreiptinas dėmesys, kad pasiruošimas 2018 m. bendrajam priėmimui, kuris startuos š. m. birželio 1 d., prasidėjo dar prieš dvejus metus, todėl egzaminų pasirinkimui svarbios ir kitos planavimui aktualios bendros stojimo sąlygos buvo skelbiamos iš anksto:

- 2018 metų studentų bendrojo priėmimo į universitetines pirmosios pakopos ir vientisąsias studijas sąlygos, kurios nustato asmenų, įgijusių vidurinį išsilavinimą Lietuvoje pagal vidurinio ugdymo programas ir 2018 metais stojančių į Lietuvos universitetų pirmosios pakopos ir vientisąsias studijas, konkursinių mokomųjų dalykų pagal studijų kryptis sąrašas ir konkursinio balo sudarymo principai bei kiti atrankos kriterijai buvo patvirtinti Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacijos bendram priėmimui organizuoti (toliau – LAMA BPO) prezidento 2016 m. rugpjūčio 24 d. įsakymu Nr. 16-35. Šiomis sąlygomis vadovavosi Lietuvos valstybiniai universitetai, rengdami 2018 metų studentų priėmimo taisykles ir jomis taip pat buvo siūloma vadovautis Švietimo ir mokslo ministerijai, ruošiant Geriausiai vidurinio ugdymo programą baigusiujų eilės sudarymo 2018 metais tvarkos aprašą;
- 2018 metų studentų bendrojo priėmimo į kolegines studijas sąlygos patvirtintos Lietuvos kolegijų direktorių konferencijos prezidiumo 2016 m. rugpjūčio 29 d. sprendimu. Šiomis sąlygomis vadovavosi Lietuvos kolegijos, rengdamos 2018 metų studentų priėmimo taisykles ir jomis taip pat buvo siūloma vadovautis Švietimo ir mokslo ministerijai, ruošiant Geriausiai vidurinio ugdymo programą baigusiujų eilės sudarymo 2018 metais tvarkos aprašą;
- asmenų, pretenduojančių į valstybės finansuojamas pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų vietas, mokymosi rezultatų minimalūs rodikliai nustatyti Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. rugpjūčio 12 d. įsakymu Nr. V-888, nauja redakcija išdėstyti 2018 m. vasario 8 d. įsakymu Nr. V-120;
- geriausiai vidurinio ugdymo programą baigusiujų eilės sudarymo 2018 metais tvarkos aprašas buvo patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-718, nauja redakcija patvirtinta 2018 m. vasario 8 d. įsakymu Nr. V-121.

Kaip matyti iš aukščiau išvardintų teisės aktų, priėmimo į aukštąsias mokyklas sąlygų nustatyme dalyvauja valstybinės valdžios ir aukštųjų mokyklų struktūros, tai yra diskusijų ir tarpusavio derinimo dalykas tam tikru laiku.

Pažymėtina, kad aukštosios mokyklos, vadovaudamosi joms Konstitucijos 40 str. suteikta autonomija, turi iniciatyvos teisę kurti naujas studijų programas, pertvarkyti vykdomas ir atsakyti senų programų, o SKVC turi Švietimo ir mokslo ministro suteiktus įgaliojimus

akredituoti (arba ne) studijų programas ir kryptis. Svarbu, kad aukštųjų mokyklų autonomija nėra besąlyginė, nes MSĮ 8 straipsnio 2 dalies 5 p. nustatyta, jog aukštosios mokyklos turi teisę rengti ir tvirtinti ne bet kokias, o teisės aktų nustatytus reikalavimus atitinkančias studijų programas. Dalis reikalavimų išdėstyti pačiame MSĮ, pvz. 48 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad valstybinių aukštųjų mokyklų studijų programos turi būti vertinamos ir akredituojamos atsižvelgus į valstybės ūkinės, socialinės, kultūrinės plėtros poreikius ir ateities raidos perspektyvą. Kitus reikalavimus – tiek valstybinėms, tiek nevalstybinėms aukštosioms mokykloms, tiek universitetams, tiek kolegijoms – yra įgaliotas tvirtinti švietimo ir mokslo ministras: bendruosius studijų programų reikalavimus¹, specialiuosius studijų programų reikalavimus² taip pat studijų išorinio vertinimo ir akreditavimo tvarkos aprašą, vertinamąsias sritis ir rodiklius³ ir kt.

Konkrečiais metais stojant visos akredituotos studijų programos, iš kurių moksleiviai gali rinktis be kita ko yra viešinamos per Atvirą informavimo ir konsultavimo sistemą (toliau – AIKOS), kurioje atvaizduojami aktualūs valstybinio Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registro (toliau – SMPKR) duomenys.

- *Dėl vertinimo ir akreditavimo kriterijų ir rodiklių atitikties strateginiams dokumentams*

MSĮ 3 straipsnio 2 dalies 11 punkte nustatyta, kad Lietuvoje studijos yra grindžiamos suderinamumu su Europos aukštojo mokslo erdvės nuostatomis principu, o 46 straipsnio 3 dalyje reglamentuojama, kad aukštųjų mokyklų studijų kokybės užtikrinimas grindžiamas Europos aukštojo mokslo erdvės studijų kokybės užtikrinimo nuostatomis ir gairėmis (toliau – ESG)⁴. Savo ruožtu ESG remiasi socialinių partnerių dalyvavimo aukštajame moksle ir jo kokybės užtikrinime principu. Atsižvelgiant į tai, Švietimo ir mokslo ministro tvirtinamo Aprašo rengimo metu buvo konsultuojamasi su įvairiomis švietimo srities organizacijomis ir aukštosiomis mokyklomis, tarp jų ir bendrus interesus atstovaujančiomis Lietuvos universitetų rektorių konferencija bei Lietuvos kolegijų direktorių konferencija.

Rengiant Aprašą vadovautasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) darbo programa (toliau – Programa), kuriai 2016 m. gruodžio 13 d. pritarė Lietuvos Respublikos Seimas. Programos 143.3 punkte fiksuotas įsipareigojimas užtikrinti studijų kokybę, atitinkančią asmens lūkesčius, visuomenės poreikius ir Europos aukštojo mokslo erdvės kokybės nuostatas: veiksmingesnę studijų ir mokslinių tyrimų sąveiką; kūrybiškumo, inovacijų ir verslumo gebėjimus ugdančius studijų metodus ir praktikas; studijų turinio tarptautinį aktualumą, studentų judumo galimybes; dėstytojų edukacines kompetencijas; taip pat suplanuota, jog smulkios studijų programos bus stambinamos, užtikrinama studijų dalykų įvairovė ir galimybė studijas derinti su praktika. Programos priemonių įgyvendinimo plano, patvirtinto Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167, 2.3.5. darbo „Švietimo, kultūros ir mokslo institucijų stebėsenos ir veiklos vertinimo sistemos sukūrimas, orientuojantis į kokybės ir efektyvumo nuostatas“ 9 punkte buvo įtrauktas aukštųjų mokyklų išorinio vertinimo tvarkos koregavimas.

Reziumuojant darytina išvada, kad išorinio kokybės užtikrinimo sistemos pertvarka yra strategiškai suplanuota, atitinkanti vidinius Lietuvos Respublikos teisės aktus ir tarptautinius įsipareigojimus. Atitinkami teisės aktai buvo paskelbti teisės aktų registre ir apie pertvarką viešai informuota kitomis priemonėmis, todėl visi suinteresuotieji asmenys, įskaitant aukštųjų mokyklų vadovus, aukštųjų mokyklų dėstytojų interesus ginančias organizacijas ir pačius dėstytojus, turėjo informacijos ir galėjo savo veiklą bei rizikas modeliuoti pagal tai.

¹ Naujas bendrųjų studijų vykdymo reikalavimų aprašas, patvirtintas švietimo ir mokslo ministro įsakymu Nr. V-1168 įsigaliojo 2017 m. sausio 1 d. <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/739065a0ce9911e69e09f35d37acd719>

² Pastarieji nustatyti atitinkamos studijų krypties apraše, su jais galima susipažinti čia:

<http://www.skvc.lt/default/lt/kokybes-uztikrinimas/krypciu-aprasai>

³ <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/8662ae801b8311e88e8fef3b3f51dc2f>

⁴ Tekstas originalo ir lietuvių kalbomis prieinamas <http://www.skvc.lt/default/lt/kita-informacija/leidiniai>

Aprašas nustato, kad akredituojant studijų kryptį be kita ko yra remiamasi ir iki šiol Centro vykdyto išorinio ekspertinio studijų programų vertinimo rezultatais, tokiu būdu buvo susieti studijų programų ir studijų kryptių lygmenys. Studijų kryptių laikino akreditavimo naujas aspektas palyginus su studijų programų vertinimu yra didesnis nei studijų programų vertinimo metu susietumas su universitetų vykdomos mokslo ir (ar) meno veiklos pasiekimais, užfiksuotais Lietuvos mokslo tarybos (toliau – LMT). Taigi, lig šiol vykęs studijų programų vertinimas bei akreditavimas ir šiais metais pradėtas vykdyti studijų kryptių vertinimas ir akreditavimas yra susiję, bet savarankiški procesai, jokio lėšų švaistymo nė vienu atveju nebuvo ir nėra.

SKVC sprendimai dėl kryptių akreditavimo buvo priimami pagal Aprašo 6 punkte nustatytus tris rodiklius :

- universitetų vykdomos mokslo (meno) veiklos lygis (studijų ir mokslo kryptių atitikmenys nustatyti Aprašo priede). Pirmosios pakopos, antrosios pakopos ir profesinių studijų atveju studijų kryptį atitinkančios mokslo krypties bent vienerių metų geriausių mokslo (meno) darbų ekspertinio vertinimo įvertis turi būti ne mažesnis nei 1,5 balo. Mokslo (meno) lygiui nustatyti naudojami LMT atlikto 2015 ir 2016 m. mokslo (meno) veiklos vertinimo rezultatų penkių geriausių mokslo krypties darbų ekspertinio vertinimo suminiai svartiniai įverčiai;
- aukštosios mokyklos vykdomų studijų krypties studijų programų, išoriškai įvertintų ir akredituotų 6 metams, dalis nuo visų aukštosios mokyklos vykdomų studijų krypties išoriškai vertintų studijų programų. Studijų krypties studijų atveju rodiklis tenkinamas, jei aukštoji mokykla toje studijų kryptyje vykdo ne mažiau kaip pusę studijų programų, kurios buvo įvertintos ir akredituotos 6 metų laikotarpiui. Jeigu studijų kryptyje vykdoma tik viena išoriškai įvertinta studijų programa, tuomet rodiklis tenkinamas, kai ji yra akredituota 6 metų laikotarpiui. Apskaičiuojant šį rodiklį neįtraukiamos studijų programos, kurios nebuvo vertintos kaip vykdomos, taip pat baigiamos vykdyti studijų programos, į kurias aukštoji mokykla nevykdo (nevykdys) studentų priėmimo ir yra apie tai informavę raštu Švietimo informacinių technologijų centrą ir Centrą. Apskaičiuojant rodiklį buvo imami duomenys iš SMPKR ir Centro;
- aukštosios mokyklos studijų krypties, profesinių studijų programų, akredituotų 3 metams 2 kartus iš eilės, skaičius studijų kryptyje. Rodiklis tenkinamas, jeigu aukštoji mokykla tos studijų krypties studijose nevykdo studijų programų, kurios yra akredituotos 3 metams 2 kartus iš eilės. Apskaičiuojant šį rodiklį neįtraukiamos studijų programos, kurios yra baigiamos vykdyti ir į kurias aukštoji mokykla nevykdo (nevykdys) studentų priėmimo ir yra apie tai informavę raštu Švietimo informacinių technologijų centrą ir Centrą. Apskaičiuojant rodiklį buvo imami duomenys iš SMPKR ir Centro.

• *Dėl moksliskumo kriterijaus taikymo studijų kryptių akreditavimui*

Primename, kad moksliskumo kriterijus nėra visiškai naujas: MSĮ 10 straipsnyje numatyta, kad universitete turi būti atliekami **tarptautinio lygio** fundamentiniai ir taikomieji moksliniai tyrimai (toliau – moksliniai tyrimai), eksperimentinė plėtra ir (arba) plėtojamas profesionalusis menas, vykdomos **šia veikla grindžiamos universitetinės studijos**, teikiamas aukštasis universitetinis išsilavinimas, užtikrinamos sąlygos asmenims mokytis visą gyvenimą.

MSĮ 45 straipsnyje nustatytas reikalavimas visoms aukštosioms mokykloms užtikrinti mokslo ir (arba) meno veiklos ir studijų vienovę ir apibrėžta, kaip konkrečiai ši vienovė privalo būti realizuojama universitetų atveju (45 str. 2 d.) ir kolegijų atveju (45 str. 3 d.).

Atkreiptinas dėmesys, kad Apraše apibrėžto mokslo (meno) rodiklio slenkstinė vertė studijų kryptių akreditavimui yra 1,5 skalėje nuo vieno iki penkių, taigi yra žemutiniame ketvirtyje. Ši vertė buvo pasirinkta teisės akto leidėjo, atsižvelgus į prieš tai vykusias diskusijas tarp Švietimo ir mokslo ministerijos atstovų, Centro, LMT, Mokslo ir studijų stebėsenos ir

analizės centro (toliau – MOSTA) ir aukštųjų mokyklų bei peržiūrėjus ir įvertinus akreditavimui aktualių duomenų modeliavimą.

Pažymime, kad tuo atveju, jeigu aukštųjų mokyklų studijos *laikinai buvo akredituotos ribojamai* (kurios netenkino Aprašo 6.1 rodiklio arba 6.2 ir 6.3 papunkčiuose nurodytų rodiklių), priimtas sprendimas nesuteikia teisės aukštosios mokykloms į studijų programas priimti naujų studentų, tačiau leidžiama baigti studijas tiems studentams, kurie buvo priimti į tokių krypties studijų programas iki šio sprendimo įsigaliojimo. Taigi, studentų teisių visais atvejais yra paisoma, dėstytojams krūvis taip pat kol kas išlieka.

- ***Dėl dėstytojų kompetencijos ir darbo***

Vadovaujantis MSĮ 8 str. 2 d. 1 p., aukštoji mokykla be kita ko turi teisę pasirinkti studijų ir asmenybės ugdymo, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, profesionaliosios meno veiklos, kultūros ir mokslo žinių sklaidos kryptis ir formas, o pagal 8 str. 2 d. 8 p. gali nustatyti savo struktūrą, vidaus darbo tvarką, darbuotojų skaičių, jų teises, pareigas ir darbo apmokėjimo sąlygas, pareigybių reikalavimus, konkursų pareigoms eiti organizavimo ir darbuotojų atestavimo tvarką, laikydamosi įstatymų ir kitų teisės aktų. Šios teisės yra papildytos pareigomis, tarp kurių pagal MSĮ 8 str. 3 d. 6 p. aukštoji mokykla privalo sudaryti sąlygas dėstytojams įgyti dėstytiui reikalingas žinias ir gebėjimus ir juos tobulinti.

Pagal ESG, pirminė atsakomybė už studijų kokybę tenka aukštajai mokyklai, o kokybė įvardijama kaip tarpusavio sąveikos tarp dėstytojų, studentų ir institucinės mokymosi aplinkos rezultatas⁵. Niekas iš išorės negali nei garantuoti studijų kokybės, nei suplanuoti aukštosios mokyklos, kuri turi akademinę laisvę ir autonomiją, veiklos. Jokiems kitiems švietimo teikėjams, išskyrus aukštąsias mokyklas, tokio lygmens autonomija ir savivalda nebūdinga, tačiau ji susijusi ir su atitinkama atsakomybe bei atskaitomybe.

Pagal ESG 1.5 nuostatą, mokslo ir studijų institucijos turi būti tikros dėl savo dėstytojų kompetencijos, jos turėtų taikyti teisingas ir skaidrias dėstytojų įdarbinimo bei kvalifikacijos tobulinimo procedūras. Gairėse prie ESG 1.5 nuostatos įgyvendinimo konstatuojama, kad už kvalifikuotus dėstytojus ir palankių sąlygų veiksmingam jų darbui užtikrinti sudarymą visų pirma yra atsakinga aukštoji mokykla. Tokia aplinka pasižymi šiais bruožais:

- leidžia sukurti aiškias, skaidrias ir sąžiningas dėstytojų darbo procedūras bei įdarbinimo sąlygas, pripažįstant dėstytojų svarbą, ir jas taikyti;
- atveria dėstytojams galimybes ir skatina tobulėti profesinėje veikloje;
- skatina akademinę veiklą, kad būtų pasiektas glaudesnis ryšys tarp studijų ir mokslinės veiklos;
- skatina mokymo metodų naujoves ir naujų technologijų naudojimą.

ESG 1.7 nuostata dėl informacijos valdymo postuluoja, kad mokslo ir studijų institucijos turi kaupti, analizuoti ir naudoti aktualią informaciją, padedančią veiksmingai valdyti studijų programas ir kitą veiklą. Pažymėta svarba, kad studentai ir dėstytojai dalyvautų teikiant ir analizuojant informaciją bei planuojant tolesnę veiklą.

Iš to, kas pasakyta, darytina išvada, kad aukštosios mokyklos dėstytojų atžvilgiu turi visą eilę teisių bei pareigų ir pačios yra atsakingos už jų įgyvendinimą.

SKVC, kaip išorinio kokybės užtikrinimo agentūra, kasmet organizuoja keletą vietinių ir tarptautinių renginių, skirtų tiek aukštųjų mokyklų administracijos, tiek akademinio personalo kompetencijų plėtrai, įskaitant tokiomis temomis kaip strateginis valdymas, į studentus orientuoto studijų modelio realizavimas, tarptautiškumas, studentų ir darbdavių įtraukimas į kokybės užtikrinimą ir t.t. Tokiu būdu Centras prisideda prie gerosios patirties tarp aukštųjų mokyklų sklaidos ir inovacijų generavimo, realizuoja savo misiją būti įtakingu kokybės idėjų kūrėju, diegėju ir skleideju.

⁵ Žr. SKVC atlikto ESG vertimo 9 psl.

- ***Dėl studijų stabdymo***

Suprantamas susirūpinimas dėl studijų krypčių, kurios laikinai ribojamai akredituotos visose Lietuvos aukštosiose mokyklose arba išskirtinai buvo vykdomos viename šalies universitete. Atkreipiame dėmesį, kad tokiais atvejais švietimo ir mokslo ministro 2018 m. vasario 26 d. įsakymo Nr. 191 nutarimo 2.2. punktas numato, kad susiklosčius aplinkybėms, kuomet Aprašo 6 punkte nurodytų rodiklių konkrečioje studijų kryptyje neatitinka nei viena aukštoji mokykla, Centras gali laikinai su papildomomis sąlygomis akredituoti studijų kryptis ne daugiau kaip dviejose aukštosiose mokyklose, kurių rodikliai, nurodyti minėtame punkte, yra geriausi.

Sprendimas gali būti priimamas, atsižvelgus į valstybės poreikį užtikrinti būtinų specialistų rengimą Lietuvoje arba įgyvendinti Lietuvos Respublikos Seimo arba Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimus dėl aukštųjų mokyklų tinklo optimizavimo bei jų veiklos, taip pat toms studijų kryptims, kuriose aukštosios mokyklos vykdo jungtines studijų programas su užsienio aukštosiomis mokyklomis. Todėl norime atkreipti dėmesį, kad šios studijų kryptys laikinai akredituojamos ribojamai iki kol bus peržiūrėti aukštųjų mokyklų sudaryti kokybės gerinimo planai, Centrai pateikti Švietimo ir mokslo ministrės nustatytu terminu. Švietimo ir mokslo ministerijos aukštosioms mokykloms ir Centrai š. m. kovo 15 d. adresuotame rašte Nr. SR-1161 tokia data yra š. m. kovo 25 d., po ko seka veiklos gerinimo planų nagrinėjimas Centre ir Ministerijoje.

- ***Dėl atskirų aukštųjų mokyklų studijų krypčių akreditavimo rezultatų ir jų peržiūrėjimo***

Atkreipiame dėmesį, kad VŠĮ Europos humanitarinis universitetas (toliau – EHU), Lietuvos edukologijos universitetas (toliau – LEU), UAB Vilniaus kooperacijos kolegija (toliau – VKK) ir VŠĮ Šiaurės Lietuvos kolegija (toliau – ŠVK) laikinai akredituojamos ribojamai pagal studijų krypčių vertinimo ir laikino akreditavimo tvarkos aprašą patvirtinusio įsakymo 2.1. punktą, t.y. EHU ir LEU veikla du kartus iš eilės buvo įvertinta neigiamai, o VKK ir ŠVK pačios nuo tam tikro termino nutraukia studijų veiklą.

Kitos aukštosios mokyklos turi teisę pateikti prašymą peržiūrėti laikino akreditavimo sprendimus pagal Aprašo 6.1 p. (jeigu aukštoji mokykla kreipiasi pakartotinai dėl laikinai akredituotos su papildomomis sąlygomis arba akredituotos ribojamai studijų krypties, tuomet mokslo (meno) lygiui nustatyti naudojami LMT atlikto 2017 metų mokslo (meno) veiklos vertinimo rezultatai) ir 8 p. (aukštosios mokyklos, kurių studijų kryptys laikinai akredituotos su papildomomis sąlygomis gali pateikti atnaujintus duomenis dėl Aprašo 6.1 papunktyje nurodyto rodiklio, – kurių studijų kryptys akredituotos ribojamai, gali pateikti atnaujintus duomenis dėl visų Aprašo 6 punkte nurodytų rodiklių, kuriais remiantis Centras priima naują sprendimą dėl studijų krypties akreditavimo).

- ***Dėl vertinimo kaštų***

Jūsų rašte teigiama, esą vienos studijų programos išoriniam ekspertiniam vertinimui skiriama po 60 tūkst. Eur. Tokia informacija neatitinka tikrovės.

Centras vykde išorinį studijų programų vertinimą pagal Studijų kokybės vertinimo centro direktoriaus 2010 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. 1-01-162⁶ patvirtintą Vykdomų studijų programų vertinimo metodiką. Šiam ekspertiniam išoriniam vertinimui buvo pasitelkti ekspertai iš Lietuvos ir užsienio, perkant jų paslaugas pagal viešųjų pirkimų nustatytas taisykles. Vidutinės vienos vykdomos studijų programos vertinimo išlaidos 2016 – 2017 metais siekė apie 2300 Eur. Atkreipiame dėmesį, kad šią sumą sudaro išlaidos už ekspertinių paslaugų teikimą (šios išlaidos

⁶ <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.2F17DBA33A7E/obfEGTbiMK>

neapima aukštųjų mokyklų vidinių išlaidų savianalizės rengimui ir vertimui į anglų kalbą bei Centro vidinių darbo karštų).

- *Dėl SKVC kompetencijos ir veiklos vertinimo*

MSĮ 22 str. 5 dalyje numatyta, kad Centro veiklos išorinis vertinimas atliekamas ne rečiau kaip kas 5 metai ir šio vertinimo rezultatai skelbiami viešai. Pažymėtina, kad tarptautinis išorinis ekspertinis Centro veiklos vertinimas yra išskirtinis mūsų veiklos bruožas, kadangi turime atitikti tiek Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus, tiek tarptautinius, kurie užfiksuoti 47 visų Europos šalių švietimo ministrų bendrai patvirtintose Europos aukštojo mokslo erdvės studijų kokybės užtikrinimo nuostatose ir gairėse (ESG). Tokiu būdu Centro veiklai keliami aukšti tarptautiniai kokybės reikalavimai.

Tarptautinės ekspertų grupės tiek 2013 m., tiek 2017 m. Centro veiklą įvertino gerai ir labai gerai. Tai, kad Centras veikia skaidriai, patikimai ir kokybiškai, liudija nepriklausomų tarptautinių vertinimų išvados⁷ ir neseniai jų pagrindu 6 metams iki 2022 m. birželio 30 d. pratęsta SKVC narystė europiniame patikimų išorinio kokybės užtikrinimo agentūrų registre EQAR⁸. Paraiška pratęsti Centro narystę EQAR pateikta teigiamo Europos aukštojo mokslo kokybės agentūrų tinklo (ENQA) organizuoto išorinio vertinimo pagrindu. EQAR Registro komitetas konstatavo, kad Centras iš esmės atsižvelgė į 2012 m. vertinimo metu išsakytas pastabas ir pagerino savo veiklą. Pažymėtina, kad ne visos išorinio kokybės užtikrinimo agentūros sėkmingai pereina ENQA vertinimą (ir ne vien iš Rytų Europos regiono), o iš jų – ne visos, nors ir siekia narystės EQAR, būna į ją priimamos. Atsižvelgiant į tai, SKVC pilnateisė narystė ENQA ir registracija EQAR vertintina kaip pasiekimas.

Suprantame, kad aukštasis mokslas turi ypatingą keturlypę misiją visuomenėje – prisidėti prie plačios mokslo žinių bazės ir inovacijų kūrimo, absolventų karjeros ir ilgalaikio įsidarbinamumo sąlygų sudarymo, studentų kaip asmenybių tobulėjimo ir demokratinės pilietinės visuomenės kūrimo, todėl dėl tokio objekto daugialypiškumo studijų kokybės užtikrinimas ir vertinimas taip pat yra sudėtinga veikla. Atsižvelgiant į tai, visada esame pasiruošę diskutuoti apie įvairių socialinių dalininkų lūkesčius bei integruoti šias perspektyvas į išorinio vertinimo sistemos modeliavimą ir gerinimą.

Direktorė

Nora Skaburskienė

ORIGINALAS NEBUS SIUNČIAMAS

Aurelija Valeikienė, tel. (8 5) 2105402, el. p. aurelija.valeikiene@skvc.lt
Arnas Digryla, tel. (8 5) 210 7783, el. p. arnas.digryla@skvc.lt

⁷ Su Centro atliktomis savianalizėmis ir ekspertų išvadomis galima susipažinti čia:
<http://www.skvc.lt/default/lt/veikla/skvc-veiklos-isorinis-vertinimas>

⁸ www.eqar.eu